

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Jaarverslag 2018

Voorwoord

2018 was het eerste volledige kalenderjaar waarin we hebben gewerkt met het vernieuwde toezicht. Met dat vernieuwde toezicht waren we al een aantal jaren bezig: in pilots, met consultaties, scholing van onze inspecteurs en proefdraaien. Formeel ging het van start op 1 augustus 2017.

Het toezicht begint en eindigt bij de besturen

De kern van het vernieuwde toezicht is dat het begint en eindigt bij de besturen van scholen en instellingen. Die zijn immers verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. Het zijn de besturen waarvan we verwachten dat ze de kwaliteit van hun scholen en opleidingen borgen, ambitie tonen en resultaten transparant maken.

Leren van een crisis

In de zomer van 2018 deed zich een examen crisis in Maastricht voor. Dat was voor alle betrokkenen, en zeker voor de leerlingen en ouders, een nare situatie. Gelukkig hebben bijna alle leerlingen alsnog hun diploma kunnen behalen. De crisis leerde ons dat we nog scherper moeten zijn op signalen en omgevingsfactoren. We gaan onze werkwijze hier verder op aanpassen. Daarbij zien we een toenemende druk op onze organisatie door de verwachtingen van ouders en vanuit de samenleving. Duidelijk moet zijn dat we niet elk signaal kunnen onderzoeken. En dat we geen ombudsfunctie hebben. We zullen altijd keuzes moeten blijven maken en signalen op zwaarte moeten wegen. We zullen duidelijker zijn in wat ouders en leerlingen van ons wel maar ook niet kunnen verwachten.

Het onderwijsstelsel

In 2018 hebben we ook weer gekeken naar het hele onderwijs in Nederland, naar ontwikkelingen die meer scholen aangaan, naar kansen en knelpunten. In de Staat van het Onderwijs 2018 hebben we gemeld dat de prestaties in het funderend onderwijs gestaag dalen en dat daarnaast de toenemende sociaaleconomische segregatie ongelijke kansen en schoolverschillen dreigt te versterken. We hebben een oproep gedaan tot betere samenwerking tussen alle betrokkenen om te komen tot kwaliteitsverbetering, tot een betere benutting en invulling van de autonomie door besturen en scholen en tot een minder open overheidssturing. Ook dit is onze taak: agenderen van knelpunten in het onderwijsstelsel en het doen van voorstellen in het belang van de kwaliteit van het onderwijs.

Het dagelijkse werk

Ik heb een paar grote zaken en ontwikkelingen genoemd. Die vragen natuurlijk veel van ons. Zoals gezegd neemt de druk op onze organisatie toe. Dat merken we ook in onze dagelijkse toezichtpraktijk: de circa 3.500 onderzoeken en bezoeken bij besturen, scholen en opleidingen, GGD'en en gemeentes. En in themaonderzoek, Peil.onderzoek en de werkzaamheden van de vrouwensinspecteurs. Dat dagelijkse werk, dat doen onze inspecteurs, analisten, juristen, kenniswerkers en ondersteuners. En natuurlijk is dat uiteindelijk het werk van ons allemaal, van leiding en management tot de medewerkers van onze directie Beleidsondersteuning en Organisatie die zorgen voor de randvoorwaarden en voor allerlei vormen van ondersteuning en advies.

In dit jaarverslag leggen we ons werk vast in aantallen en in de belangrijkste ontwikkelingen in 2018.

Monique Vogelzang
Inspecteur-generaal van het Onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
<hr/>	
1. Ontwikkelingen	
Vernieuwd toezicht	5
Stelseltoezicht	5
Examen crisis	6
Druk op de organisatie	6
<hr/>	
2. Dialoog	
Waardering van bezoeken	9
Digitale communicatie en persoonlijk contact	9
Bereikbaarheid voor vragen en signalen	10
Inzet juridische expertise	10
Draagvlak voor verandering	11
Samenwerking met rijksinspecties	12
Internationale samenwerking	12
Academische samenwerking	13
Raad van Advies	13
<hr/>	
3. Activiteiten	
Toezicht op het primair onderwijs	15
Toezicht op het voortgezet onderwijs	16
Niet-bekostigd onderwijs (primair en voortgezet onderwijs)	17
Nederlands onderwijs in het buitenland (primair en voortgezet onderwijs)	17
Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs	18
Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs	19
Toezicht op het hoger onderwijs	19
Financieel toezicht	20
Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland	21
Peil. onderwijs	21
Themaonderzoek	22
Ingrijpen bij niet-naleving	23
Aangrenzende terreinen van toezicht	24
Overige toezichtactiviteiten	25
<hr/>	
4. Organisatie	
Leiding en management	28
Sturingsmodel	28
Personeelsbeleid	29
Personeelsgegevens	29
Veiligheid en integriteit van ons personeel	30
Certificering ISO 9001 norm	30
Informatiebeleid	31
Begroting en realisatie	31

1. Ontwikkelingen

Jaarlijks in april presenteren we het verslag over de staat van het onderwijs. Daarnaast brengen we jaarlijks de Financiële Staat van het Onderwijs en het Landelijk Rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang uit. Deze rapporten gaan over de uitkomsten van ons toezicht; over hoe het ervoor staat met de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs en de kinderopvang. Dit jaarverslag is een ander soort rapport; het gaat over de inspectie als organisatie. Over wie we zijn en welke activiteiten we hebben ondernomen, met welke middelen en met welke capaciteit. Daarbij schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen die zich in het voorbije jaar in onze organisatie hebben voorgedaan. Meer informatie over ons toezicht en over onze taken en bevoegdheden vindt u op onze website: www.onderwijsinspectie.nl.

Vernieuwd toezicht

Vanaf augustus 2017 zijn we met nieuwe onderzoekskaders aan het werk gegaan. Het vernieuwde toezicht voeren we uit in het funderend onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Ons toezicht begint en eindigt bij de besturen van scholen en instellingen; die zijn immers verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit.

We maken in ons toezicht onderscheid tussen basiskwaliteit en de eigen ambities van besturen en scholen. We zien erop toe dat de scholen voldoen aan de wettelijke eisen; daarmee is de basiskwaliteit op orde. Daarnaast stimuleren we besturen en scholen om verdere verbetering van het onderwijs te realiseren boven de basiskwaliteit. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij de ambities die de besturen, scholen en opleidingen zelf hebben.

Het vernieuwde toezicht begint dus bij de besturen. Bij elk bestuur komen we eenmaal per vier jaar. We noemen dat het vierjaarlijks onderzoek besturen en scholen/opleidingen. In zo'n onderzoek is de hoofdvraag of de sturing op de kwaliteit op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Op een aantal scholen/opleidingen die onder een bestuur vallen, doen we verificatieonderzoek. En uiteraard doen we ook onderzoek bij scholen en opleidingen waar we risico's zien. Besturen of scholen kunnen ons vragen te onderzoeken of een school de waardering Goed verdient. Die waardering Goed is in het funderend onderwijs voorwaarde voor deelname aan het traject dat kan leiden tot het predicaat Excellente School. Het verschil tussen de oordelen Zeer zwak, Onvoldoende en Voldoende en de waardering Goed brengt in beeld waar het beter moet, waar het beter kan en waar ambitieus onderwijs tot mooie voorbeelden leidt.

Natuurlijk doen we ook tussentijds onderzoek bij scholen en opleidingen waar we risico's zien. Met onze jaarlijkse prestatieanalyse monitoren we alle besturen en scholen. Op basis daarvan kunnen we besluiten niet te wachten met risico-onderzoek tot het betreffende bestuur aan de beurt is voor het vierjaarlijkse onderzoek bestuur en scholen/opleidingen. Verder is het zo dat we elke school in het funderend onderwijs minimaal eenmaal in de vier jaar bezoeken.

De eerste cyclus van vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen loopt tot de zomer van 2021. Jaarlijks actualiseren we onze onderzoekskaders naar aanleiding van gewijzigde wetgeving. In 2018 hebben we daarnaast enkele verduidelijkingen in de tekst aangebracht. Bij de jaarlijkse actualisering betrekken we het onderwijsveld via de zogeheten Ringen. In 2019 starten we een inhoudelijke evaluatie van het vernieuwde toezicht. Ook doet de Radboud Universiteit onderzoek naar de effecten van het vernieuwde toezicht. De resultaten van deze onderzoeken zullen eind 2020 beschikbaar zijn.

Stelseltoezicht

Met ons stelseltoezicht rapporteren we over de kwaliteit van het onderwijs in bredere zin. Dat doen we deels op basis van informatie die wij bij het toezicht op de instellingen verzamelen en deels op basis van separaat thematisch onderzoek. We willen de onderwijskwaliteit niet alleen in kaart brengen, maar vooral ook bevorderen door te laten zien wat werkt en wat niet werkt.

In ons stelseltoezicht werken we met meerjarige onderzoekslijnen. We monitoren het stelsel op een aantal onderwerpen die cruciaal zijn voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs, zoals kansengelijkheid en aansluitende leer- en schoolloopbanen, en brengen trends in beeld. Op basis van die informatie maken we voor ons stelseltoezicht keuzes voor de meerjarige lijnen en de thematiek daarbinnen. De trendinformatie is ook relevant voor ons instellingstoezicht, met name voor de gesprekken die onze inspecteurs met schoolbesturen voeren.

Examencrisis

In juni 2018 kregen we een signaal over onregelmatigheden bij de schoolexamens van een vmbo-school. Toen we vervolgens onderzoek deden, bleek dat de school het eigen programma van toetsing en afsluiting (PTA) niet naleefde, met als gevolg dat er bij alle leerlingen tekortkomingen waren in de schoolexamens. Daardoor was niet voldaan aan de eis dat het schoolexamen voorafgaand aan het centraal examen moet zijn afgerond. De leerlingen hadden op dat moment het centraal examen al afgelegd en hadden van hun school al gehoord of zij waren geslaagd.

We hebben toen in overleg met het ministerie van OCW het voornemen uitgesproken gebruik te maken van de bevoegdheid om de centraal examens ongeldig te verklaren. In feite is op dat moment aan de noodrem getrokken. Niet alleen waren de tekortkomingen in de schoolexamens groot, maar op dat moment viel ook niet te garanderen dat de centraal examens op een deugdelijke manier waren afgenomen. Er is toen meteen onderzoek gedaan naar de centraal examens. Toen bleek dat die op een deugdelijke manier waren afgenomen, heeft de minister voor basis- en voortgezet onderwijs en media gebruik gemaakt van zijn discretionaire bevoegdheid, zodat de cijfers van het centraal examen tot 1 januari 2019 konden blijven staan. De betrokken leerlingen konden alsnog hun schoolexamen afronden.

Het ging om een uitzonderlijke situatie. Prioriteit was dat zoveel mogelijk gedupeerde leerlingen zo snel mogelijk alsnog hun diploma konden halen. Tegelijkertijd moest uiteraard recht gedaan worden aan de waarde van dat diploma. Een en ander is uiteindelijk ook gelukt. Het heeft van alle betrokkenen veel gevergd. Niet in de laatste plaats van de betrokken leerlingen en hun ouders.

Als inspectie hebben wij ons handelen in deze zaak laten onderzoeken door de Auditdienst Rijk (ADR). Zoals wij kijken naar het onderwijs, zo heeft de ADR kritisch en onafhankelijk naar ons toezicht gekeken. We wilden immers lessen trekken uit wat er is gebeurd. De ADR stelde vast dat wij in deze casus hebben gehandeld volgens de geldende toezichtregels en heeft ook een aantal aanbevelingen gedaan. Daarmee zijn we aan de slag gegaan. Een aantal zaken hebben we al veranderd. Zo hebben we de systematiek voor registratie van signalen aangescherpt en signalen een vaste plek gegeven in onze rapporten over besturen en scholen. Ook zijn we in gesprek gegaan met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over wat we van hun vernieuwde aanpak kunnen leren. In 2019 willen we onze werkwijze ten aanzien van signalen verder aanscherpen.

De examencrisis is voor ons ook aanleiding om in ons toezicht weer meer aandacht te geven aan de borging van de kwaliteit van schoolexamens zoals die zijn vastgelegd in de PTA's. Dit komt nu standaard aan de orde in onze gesprekken met besturen.

Mede naar aanleiding van het ADR-rapport hebben we kritisch gereflecteerd op ons werk. In dat werk zoeken we steeds de balans tussen de maatschappelijke verwachting dat de overheid basiskwaliteit waarborgt en de maatschappelijke behoefte aan autonomie en beperking van de toezichtlast. Oftewel: de juiste balans tussen controle en vertrouwen. Met goede redenen is in het onderwijs gekozen voor vertrouwen als uitgangspunt; vertrouwen in de schoolbesturen die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. Als inspectie kunnen wij die verantwoordelijkheid niet overnemen. Maar het is wel zaak dat we een scherp oog hebben voor risico's en met name voor signalen die erop wijzen dat er iets aan de hand is en dat vertrouwen in het bestuur mogelijk niet meer op zijn plaats is.

Druk op de organisatie

De druk op de inspectieorganisatie neemt toe. Het aantal verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en ook het aantal rechtszaken en klachten laat de laatste jaren een duidelijke groei zien. Per jaar krijgen we ruim 20.000 vragen en meldingen binnen, waaronder 3.000 signalen. Daarbij zien we dat het aantal complexe zaken toeneemt.

In onze toezichtpraktijk merken we dat daardoor onderzoeken vaak intensiever worden en dat met name het benutten van signalen in het toezicht, het uitvoeren van herstelonderzoek en de zorgvuldige afwikkeling van rapportages steeds meer van ons vraagt. Daarmee staat ons werk onder druk, in die zin dat we alle zeilen moeten bijzetten om met de beschikbare capaciteit de afspraak om ten minste eenmaal per vier jaar elke school in het funderend onderwijs te bezoeken waar te kunnen maken. Ook kunnen we met de huidige capaciteit de gewenste extra inzet op signalen niet voldoende vormgeven. Dit vraagt om reflectie op de beschikbare capaciteit, op onze taken en de invulling daarvan. Hierover zijn we in overleg met het ministerie van OCW.

2. Dialoog

Draagvlak voor ons toezicht vinden we belangrijk. Daarom hebben we het onderwijs nauw betrokken bij de vernieuwing van ons toezicht en benutten we de feedback die we krijgen van besturen, instellingen, scholen en samenwerkingsverbanden. We overleggen geregeld met het georganiseerde onderwijsveld en vragen besturen en scholen hoe zij ons toezicht ervaren. Via het Loket Onderwijsinspectie zijn we bereikbaar voor vragen en signalen van scholen, besturen, ouders en andere belangstellenden over bijvoorbeeld ons toezicht, onze website of het Internet Schooldossier (ISD). We besteden veel aandacht aan de communicatie via social media, de belangstelling voor onze uitingen wordt elk jaar groter. Verder werken we actief samen met andere inspecties in binnen- en buitenland. In een aantal academische werkplaatsen werken we samen met de wetenschap.

7.700

E-mails beantwoord

26.000

LinkedIn connecties

10.500

Telefoongesprekken

26.000

Twitteraccount volgers

Waardering van bezoeken

De inspectie werkt inmiddels anderhalf jaar met het vernieuwde toezicht. In ons toezicht hebben we inzichten verwerkt die gebaseerd zijn op de feedback die we krijgen van besturen, instellingen, scholen en samenwerkingsverbanden. We verzamelen deze feedback al jaren systematisch door een vragenlijst te sturen naar de besturen, scholen, instellingen en samenwerkingsverbanden die we onderzoeken. Vanaf het schooljaar 2017/2018 werken we met een vernieuwde vragenlijst die aansluit bij het vernieuwde toezicht.

In juni 2018 hebben we het tevredenheidsonderzoek over het schooljaar 2016/2017 gepubliceerd. Het vernieuwde toezicht was toen nog niet ingevoerd. In het schooljaar 2016/2017 hebben we onderzoek uitgevoerd met zowel het 'oude' (op dat moment nog geldende) als met het nieuwe onderzoekskader. In de onderzoeken met het oude onderzoekskader hebben we wel vernieuwende elementen toegepast. Zo hebben we bij een deel ervan een leraar of intern begeleider mee laten lopen bij de lesobservaties.

De resultaten van het tevredenheidsonderzoek 2016/2017 komen grotendeels overeen met die van het schooljaar ervoor. Scholen en instellingen zijn in het algemeen (zeer) tevreden over het inspectieonderzoek. Net zoals andere jaren geven scholen en instellingen de onderzoeken een hoog rapportcijfer, gemiddeld een 8,0. Scholen en besturen die zijn bezocht in het kader van het vernieuwde toezicht zijn wat kritischer. Zij geven de onderzoeken gemiddeld een 7,6. Dit kan grotendeels verklaard worden door het feit dat het om een nieuw soort onderzoek gaat; nieuw voor besturen en scholen en ook nieuw voor onze inspecteurs. Wel vindt het grootste gedeelte van de besturen en scholen (84 procent) de nieuwe werkwijze van de inspectie een verbetering.

In juni 2019 zullen we rapporteren over het eerste volledige jaar waarin we hebben gewerkt met het vernieuwde toezicht. Op basis van deze rapportage zullen we via de minister de Staten-Generaal en het onderwijsveld informeren over de ervaringen van de besturen en scholen met het vernieuwde toezicht.

Digitale communicatie en persoonlijk contact

We vinden het belangrijk om ons behalve op scholen ook op de maatschappij en op de burgers te richten. Dat doen we met onze rapporten en ook op andere manieren, bijvoorbeeld via de *social media*. We willen graag laagdrempelig zijn in onze contacten met de burger. Zo willen we bekendheid geven aan ons werk en aan de dagelijkse praktijk van het toezicht.

De belangstelling voor onze uitingen via de *social media* wordt met het jaar groter. Het aantal volgers van ons Twitteraccount @onderwijsinsp groeide in 2018 door naar ruim 26.000 volgers, een groei van ongeveer 5 procent ten opzichte van 2017. Het aantal LinkedIn-connecties is in 2018 gegroeid naar ruim 26.000, meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2017.

Bereikbaarheid voor vragen en signalen

Het Loket Onderwijsinspectie behandelt vragen en signalen van scholen, besturen, ouders en andere belangstellenden over bijvoorbeeld ons toezicht, onze website of het Internet Schooldossier (ISD).

In 2018 hebben we ongeveer 7.700 e-mails beantwoord. In 2017 waren dat er om en nabij 7.800. Een lichte daling is ook te zien in het aantal telefoontjes. In 2018 handelde het Loket ongeveer 10.500 telefoongesprekken af, in 2017 waren dat er 11.125. Dit is een daling van bijna 6 procent. De gemiddelde wachttijd aan de telefoon is net als vorig jaar licht opgelopen, van 27 in 2017 naar 31 seconden. Dit heeft mogelijk te maken met de complexiteit van de vragen. Een gemiddelde wachttijd van 31 seconden is nog altijd binnen de norm van 35 seconden die we onszelf stellen.

In 2018 zijn er dus ongeveer 18.200 contacten geweest via telefoon en e-mail. In 69 procent van de gevallen ging het om een vraag, in 20 procent van de gevallen om een klacht of signaal over een bestuur of een school. Daarnaast waren er 922 meldingen die bij het Loket Onderwijsinspectie binnenkwamen en die bestemd waren voor de vertrouwensinspecteurs. Voor de rest betrof het terugbelverzoeken en een aantal contacten in de categorie 'overige'.

Ongeveer 46 procent van e-mails en telefoontjes was afkomstig van ouders, leerlingen of studenten. Ongeveer 40 procent was afkomstig van besturen en scholen. In de contacten met ouders gaat het voornamelijk over de veiligheid op school en het beleid van de school in specifieke gevallen.

De doorlooptijd bij vragen en signalen is in 2018 korter geworden. Het duurde gemiddeld 8 dagen voor de vraagsteller een antwoord kreeg, in 2017 was dit nog 11 dagen. Dit is het resultaat van de nieuwe manier waarop we vragen en signalen verdelen binnen het Loket Onderwijsinspectie.

Inzet juridische expertise

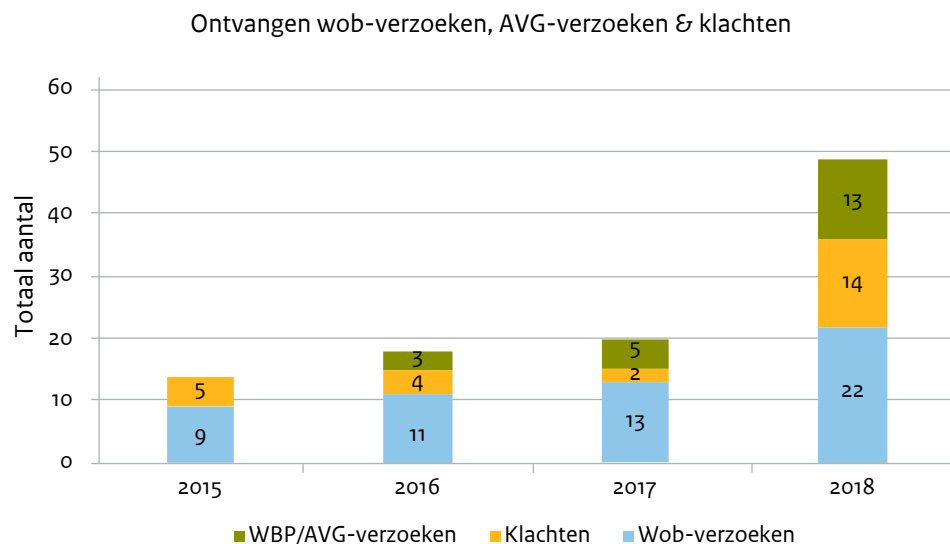
Juridische expertise is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden in het toezicht. Zowel binnen als buiten de organisatie is er steeds meer aandacht voor de juridische aspecten van het toezicht, bijvoorbeeld de voorbereiding en uitvoering van inspectieonderzoeken en de totstandkoming en openbaarmaking van rapporten. Daarnaast is het behandelen van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)¹ en de behandeling van klachten een groeiend onderdeel van ons werk. We hebben nadrukkelijk aandacht voor onze juridische capaciteit en expertise, maar ook voor de-escalerende mogelijkheden.

Klachten, Wob-verzoeken en AVG-verzoeken

In 2018 is het aantal schriftelijke klachten over ons handelen, verzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en verzoeken om inzage in persoonsgegevens flink gestegen.

¹ Voorheen waren dit verzoeken op basis van de Wet bescherming persoonsgegevens

Figuur 2.1 Ontvangen wob-verzoeken, AVG-verzoeken & klachten in 2015, 2016, 2017 en 2018

In 2018 hebben we 14 schriftelijke klachten ontvangen over ons handelen. Dat is fors meer dan in voorgaande jaren. Van deze klachten gingen er 7 over een oordeel of de uitvoering van een onderzoek, 5 over het handelen van de inspectie na het ontvangen van signalen. 2 klachten zijn ontstaan tijdens de behandeling van een klacht. We proberen klachten altijd eerst in een persoonlijk gesprek naar tevredenheid op te lossen. In 2018 is dit in 5 van de 14 gevallen gelukt. In 3 gevallen behoorde eind 2018 een informele oplossing nog tot de mogelijkheden. In 6 gevallen is een klacht voor advies voorgelegd aan de onafhankelijke Klachtadviescommissie die vervolgens advies heeft uitgebracht. Mede op basis van deze adviezen heeft de inspecteur-generaal 1 klacht gegrond verklaard, 1 klacht deels gegrond en 4 klachten ongegrond.

We hebben in 2018 in totaal 22 verzoeken om informatie op basis van de Wob ontvangen. Dat is een flinke stijging ten opzichte van 2017, toen we 13 Wob-verzoeken ontvingen. De omvang van de verzoeken die we in voorgaande jaren zagen toenemen, bleef in 2018 ongeveer gelijk.

In 2018 hebben we 13 verzoeken om inzage in persoonsgegevens ontvangen. Vanaf 25 mei 2018 waren deze verzoeken gebaseerd op de AVG die in de plaats kwam van de Wet bescherming persoonsgegevens. Sinds de inwerkingtreding van de AVG is er een lichte stijging te zien in het aantal inzageverzoeken.

Draagvlak voor verandering

We voerden in 2018 driemaal overleg met de zogeheten Ringen; dit is het overleg met vertegenwoordigers van organisaties uit het onderwijsveld. Het Ringenoverleg gaat met name over wijzigingen in het toezicht en bepaalt mede het draagvlak daarvoor.

In 2018 hebben we met de Ringen gesproken over de technische bijstelling van de onderzoekskaders (naar aanleiding van gewijzigde wet- en regelgeving) en ook over onder meer het verslag over de Staat van het Onderwijs, het Jaarwerkplan 2019, het nieuwe onderwijsresultatenmodel primair onderwijs en meer in het algemeen over de beoordeling van de resultaten in po, vo en mbo. Ook is gesproken over de lessen die voortvloeien uit specifieke casuïstiek.

Samenwerking met rijksinspecties

De inspectieraad

We werken met de andere rijksinspecties samen in de Inspectieraad. Deze Inspectieraad heeft twee hoofdtaken: het bevorderen dat rijksinspecties hun toezicht uitoefenen in overeenstemming met de principes van goed toezicht (onafhankelijk, professioneel, transparant, selectief, slagvaardig en samenwerkend) en daarnaast het uitvoeren van besluiten van het kabinet of de eerst verantwoordelijke minister wanneer het gaat om coördinatie en samenwerking bij rijkstoezicht.

In 2018 zijn in Inspectieraad-verband zogeheten doe-coalities aan de slag gegaan met een aantal specifieke thema's. Onze inspectie is met name betrokken bij de thema's 'fraudepreventie (financieel integere bedrijfsvoering)', 'kwaliteit van bestuur/governance' en 'cybersecurity'.

In 2018 is de Wetenschapsagenda Toezicht gepresenteerd aan de voorzitter van de Inspectieraad. De Wetenschapsagenda Toezicht is een initiatief van de Inspectieraad. Het doel is wetenschappelijke vragen te agenderen over 'de maatschappelijke waarde van toezicht in de complexe, gefragmenteerde samenleving'. Bijvoorbeeld de vraag hoe we de verbinding tussen toezicht en wetenschap kunnen verstevigen.

Met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben we in 2018 samengewerkt in ons onderzoek naar werkdruk.

Toezicht Sociaal Domein

De decentralisaties in het sociaal domein vragen een sectoroverstijgende aanpak van de betrokken rijksinspecties². Vanaf 2016 wordt hieraan gewerkt onder de naam Toezicht Sociaal Domein. Centraal staat de vraag of kwetsbare burgers c.q. kinderen in de praktijk tijdig de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Het gaat vooral ook om de vraag of de zorg passend is en waar nodig in samenhang wordt aangeboden.

Voor de uitvoering van het toezicht maken de betrokken inspecties gebruik van twee toezichtkaders: het toezichtkader Stelseltoezicht Jeugd en het toezichtkader Stelseltoezicht Volwassenen in het Sociaal Domein. Het Toezicht Sociaal Domein werkt op basis van een meerjarenprogramma. De bevindingen en rapporten zijn openbaar (www.toezichtsociaaldomein.nl).

In 2018 hebben de inspecties die samenwerken in het Toezicht Sociaal Domein de innovatieprijs Handhaving en Toezicht 2018 gewonnen. De prijs betrof het project inzake de toegankelijkheid van het sociaal domein voor mensen met een licht verstandelijke beperking. Bijzonder aan het project was dat mensen met een licht verstandelijke beperking als *mystery guest* deelnamen. Toezicht Sociaal Domein kreeg zowel de prijs van de publieksjury als van de vakjury. De vakjury noemde de maatschappelijke relevantie van het project groot.

Internationale samenwerking

Kennisdeling voor toezichtinnovatie

Wij werken samen met andere Europese onderwijsinspecties. Via internationale contacten delen we kennis, met name over onderwerpen die voor onze eigen toezichtinnovatie relevant zijn. In 2018 hebben we vooral met onze Angelsaksische collega's ervaringen uitgewisseld. Daarbij ging het over recente vernieuwingen binnen het toezicht, over stelseltoezicht en over de beoordeling van didactisch handelen. Ook namen we deel aan enkele internationale workshops over de impact van toezicht op beleid, schoolontwikkeling en publieke opinie.

² Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Inspectie van het Onderwijs

Op managementniveau is er in 2018 een uitwisseling geweest met de leiding van de Vlaamse onderwijsinspectie. Hierbij stond de implementatie van de vernieuwing van het toezicht in Nederland en Vlaanderen centraal.

Met drie andere onderwijsinspecties werken we samen in een project over de effectiviteit van feedbackgesprekken met scholen en besturen na een inspectie.

In de loop van 2018 hebben we presentaties verzorgd aan delegaties van verschillende landen over de vernieuwing van het toezicht in Nederland.

Academische samenwerking

De inspectie participeert in wetenschappelijk onderzoek via zogeheten Academische Werkplaatsen. In deze werkplaatsen doen inspecteurs, leraren/schoolleiders en wetenschappers samen onderzoek naar specifieke onderwerpen. Samenwerking is er met de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit over onderwijskwaliteit, met de Universiteit Twente over leskwaliteit (onder andere lesobservatie-instrumenten), en met de Universiteit van Amsterdam over sociale kwaliteit (onder andere de schoolkenmerken van goed burgerschapsonderwijs) en over segregatie in het onderwijs. Bij het laatste onderwerp is ook de gemeente Amsterdam betrokken. De inspectie gebruikt de onderzoeksresultaten voor het jaarlijkse verslag over de staat van het onderwijs, de vernieuwing en verbetering van het toezicht en voor thematische toezichtactiviteiten.

Raad van Advies

De Raad van Advies ondersteunt de inspectie door te adviseren bij de ontwikkelingen van het toezicht. De Raad heeft de wettelijke taak om de inspectie bij te staan in de waarborging van een zorgvuldige en professionele uitoefening van het toezicht (Wet op het onderwijstoezicht).

Bij de samenstelling van de Raad van Advies wordt rekening gehouden met deskundigheid op het terrein van onderwijs, kwaliteitszorg en toezicht. De Raad van Advies bestond in 2018 uit:

- mevrouw N. Azough (vanaf 1 april 2018);
- mevrouw J. Kriens (tot 1 april 2018);
- mevrouw drs. Y. van Sark;
- de heer C. Cornielje;
- de heer prof. dr. P.A.H. van Lieshout;
- de heer R.H.M. Peeters (vanaf 1 april 2018).

De Raad van Advies heeft in 2018 viermaal vergaderd met de inspectieleiding. In dit overleg kwamen behalve de actualiteit (waarbij het meestal over casuïstiek ging) ook de Staat van het Onderwijs, de Financiële Staat van het Onderwijs, het Jaarwerkplan 2019, de voortgang van het vernieuwde toezicht en de organisatieontwikkeling aan de orde.

3. Activiteiten

Op 1 augustus 2017 zijn we officieel van start gegaan met het vernieuwde toezicht. In het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs zijn de vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen de kern van het toezicht. In het hoger onderwijs ziet het toezicht er anders uit. Daar kan de inspectie bij ernstige signalen of incidenten een onderzoek instellen (de zogeheten brandweerfunctie) en doet de inspectie onderzoek naar de naleving van wet- en regelgeving. Naast het instellingstoezicht hebben we ook thematisch onderzoek gedaan en hebben we de jaarlijkse Staat van het Onderwijs uitgebracht.

ca. **3.500**
Onderzoeken en
bezoeken

19
Themarapporten
gepubliceerd

313
Jaarverslagen onderzocht
op continuïteitsrisico's

2.074
Meldingen bij
vertrouwensinspecteurs

354
Jaarrekeningen
geanalyseerd

Toezicht op het primair onderwijs

In 2018 hebben we in het primair onderwijs 1.774 onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 3.1 Typen onderzoek en aantallen, primair onderwijs 2018

Type onderzoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek van een bestuur	193
Verificatieonderzoek op een school	432
Onderzoek naar waardering Goed van een school	26
Risico-onderzoek op een school	132
Herstelonderzoek op een school	104
Onderzoek in kader stelsel- en themaonderzoek op een school (Staat van het Onderwijs)	780
Vve-gemeenten	18
Vve-locaties	89
Totaal	1.774

Eind 2018 was er in het primair onderwijs sprake van 84 oordelen Onvoldoende (1,2 procent) en 41 oordelen Zeer zwak (0,6 procent).

Tabel 3.2 Oordelen/waarderingen primair onderwijs per 1 januari 2019.

Oordeel / Waardering (Goed)	Aantal	Percentage
Goed	88	1,3%
Voldoende of geen beoordeling ³	6.741	96,9%
Onvoldoende	84	1,2%
Zeer zwak	41	0,6%
Totaal	6.954	100,0%

Het primair onderwijs is in 2018 in enkele sectoroverstijgende themaonderzoeken betrokken. Deze onderzoeken zijn opgenomen in het Overzicht themaonderzoek op pagina 22/23.

Toezicht het op voortgezet onderwijs

In 2018 hebben we in het voortgezet onderwijs 877 onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 3.3 Typen onderzoek en aantallen, voortgezet onderwijs 2018

Type onderzoek/bezoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek van een bestuur (afgerond)	52
Vierjaarlijks onderzoek van een bestuur (lopend)	49
Bestuursgesprekken	18
Verificatieonderzoek op een school/afdeling	270
Risico-onderzoek op een school/afdeling	89
Follow-up onderzoek op een school	110
Vierjaarlijks schoolbezoek	100
Onderzoek naar Goed	49
Specifiek onderzoek	10
Onderzoek in kader stelsel- en themaonderzoek op een school (Staat van het Onderwijs)	130
Totaal	877

³ Scholen die niet het oordeel Zeer zwak of Onvoldoende krijgen, krijgen in beginsel geen oordeel, tenzij de school eerst Onvoldoende was of een onderzoek naar waardering Goed niet de waardering Goed oplevert.

Eind 2018 was er in het voortgezet onderwijs sprake van 58 oordelen Onvoldoende (1,75 procent) en 16 Zeer zwak (0,48 procent).

Tabel 3.4 Oordelen / waarderingen (goed) voortgezet onderwijs per 1 januari 2019.

Oordeel / Waardering (Goed)	Aantal	Percentage
Goed	105	3,17%
Voldoende of geen beoordeling ⁴	3.134	94,60%
Onvoldoende	58	1,75%
Zeer zwak	16	0,48%
Totaal	3.313	100%

Het voortgezet onderwijs is in 2018 in een aantal sectoroverstijgende themaonderzoeken betrokken. Deze onderzoeken zijn opgenomen in het Overzicht themaonderzoek op pagina 22/23.

Niet-bekostigd onderwijs (primair en voortgezet onderwijs)

In het particulier onderwijs deden we in 2018 53 onderzoeken en 3 kennismakingsbezoeken bij nieuwe scholen. We gaven 10 adviezen aan leerplichtambtenaren. In onderstaande tabel zijn deze aantallen gesplitst naar sector en naar type activiteit.

Tabel 3.5 Activiteiten in niet-bekostigd onderwijs (primair en voortgezet onderwijs)

Type activiteit	Primair onderwijs	Voortgezet onderwijs
Kennismaking	3	-
Advies aan B&W gemeente	9	1
Kwaliteitsonderzoek	29	14
Herstelonderzoek	2	1
Overige bezoeken	4	3
Totaal	47	19

Nederlands onderwijs in het buitenland (primair en voortgezet onderwijs)

De inspectie houdt toezicht op de Nederlandse scholen in het buitenland die in aanmerking komen voor ondersteuning door de overheid via de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB). Het gaat om ruim 150 leslocaties voor Nederlandse Taal en Cultuur (NTC-scholen), circa 19 dagscholen en 7 instellingen die afstandsonderwijs verzorgen. In totaal gaat het om ruim 12.000 leerlingen.

In 2018 hebben we in totaal 44 NTC-scholen (30 primair onderwijs en 14 voortgezet onderwijs), 9 dagscholen (7 primair onderwijs en 2 voortgezet onderwijs) en 3 instellingen voor afstandsonderwijs (waarvan 2 zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs) onderzocht. Eén NTC-school (voortgezet onderwijs) heeft een aangepast arrangement gekregen, 4 scholen (primair onderwijs) hebben een basisarrangement met herstelopdrachten gekregen. Indien deze scholen niet binnen een jaar aan de herstelopdrachten voldoen, volgt weer een inspectiebezoek.

⁴ Scholen die niet het oordeel Zeer zwak of Onvoldoende krijgen, krijgen in beginsel geen oordeel, tenzij de school eerst Onvoldoende was of een onderzoek naar waardering Goed niet de waardering Goed oplevert.

In 2018 hebben we voor het Nederlands onderwijs in het buitenland nieuwe onderzoekskaders ontwikkeld, afgeleid van de onderzoekskaders (2017) die we in Nederland gebruiken. Vanaf januari 2019 gaan we met deze nieuwe kaders werken.

Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs

In het (voortgezet) speciaal onderwijs hebben we in 2018 198 onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 3.6 Typen onderzoek en aantallen, (voortgezet) onderwijs 2018

Type onderzoek bij (v)so scholen	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek van een bestuur	28
Verificatieonderzoek op een school	74
Onderzoek naar waardering Goed van een school	13
Risico-onderzoek op een school	14
Follow-up onderzoek op een school	17
Onderzoek nieuwe scholen	4
Onderzoek in kader stelsel- en themaonderzoek en Staat van het Onderwijs	35
Specifiek onderzoek	13
Totaal	198

Wat de samenwerkingsverbanden passend onderwijs betreft, hebben we in 2018 54 onderzoeken gedaan.

Tabel 3.7 Typen onderzoek toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs po en vo

Typen onderzoek toezicht op samenwerkingsverbanden	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bestuur en samenwerkingsverband	45
Voortgangsgesprekken (=follow-up)	9
Totaal	54

Eind 2018 was er in het (voortgezet) speciaal onderwijs sprake van 10 oordelen Onvoldoende (1,54 procent) en 3 oordelen Zeer zwak (0,46 procent).

Tabel 3.8 Oordelen per 1 januari 2019.

Oordeel / Waardering (Goed)	Aantal	Percentage
Goed	24	3,70%
Voldoende of geen beoordeling ⁵	612	94,30%
Onvoldoende	10	1,54%
Zeer zwak	3	0,46%
Totaal	649	100%

⁵ Scholen die niet het oordeel Zeer zwak of Onvoldoende krijgen, krijgen in beginsel geen oordeel, tenzij de school eerst Onvoldoende was of een onderzoek naar waardering Goed niet de waardering Goed oplevert.

Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs

In 2018 hebben we in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) 595 onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 3.9 Typen onderzoek bij mbo-instellingen

Type onderzoek bij mbo-instellingen	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en opleidingen	42
Jaarlijkse prestatieanalyse	160
Stelselonderzoeken voor De Staat van het Onderwijs	78
Herstelonderzoek op instellingsniveau	14
Herstelonderzoek op opleidingsniveau	251
Onderzoek naar aanleiding van een signaal	50
Totaal	595

In 2018 hebben we bij 42 mbo-instellingen het vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en opleidingen uitgevoerd. Het ging daarbij om 20 bekostigde instellingen, 21 niet-bekostigde instellingen en 1 exameninstelling. Voor het verslag over de staat van het onderwijs onderzochten we bij 20 bekostigde instellingen 50 opleidingen. In dit kader onderzochten we ook 28 opleidingen bij 21 niet-bekostigde opleidingen. Deze onderzoeken vielen samen met vierjaarlijkse onderzoeken.

In 2018 hebben we 251 onderzoeken uitgevoerd naar het herstel van de kwaliteit van opleidingen, als vervolg op het oordeel Onvoldoende in voorgaande jaren. Bij 14 instellingen voerden we vervolgtoezicht uit naar de kwaliteitsborging op instellingsniveau. Verder voerden we 50 kleinere en grotere onderzoeken uit naar aanleiding van signalen. Op 31 december 2018 waren er 5 zeer zwakke mbo-opleidingen. Daarnaast waren er 92 mbo-opleidingen waarvan de examinering onder de maat was.

In 2018 hebben we in het mbo specifiek aandacht besteed aan de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van schoolkosten, de registratie en melding van ongeoorloofd verzuim en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook keken we naar de mate waarin instellingen zicht hebben op veiligheidsbeleving en vorm geven aan de ontwikkeling van burgerschapscompetenties.

In 2018 hebben we twee themarapporten uitgebracht die betrekking hebben op het mbo, te weten over de kwaliteit van entreeopleidingen (thema kansengelijkheid en toegankelijkheid) en over verkorte opleidingen (thema diplomering en flexibilisering).

Een thema dat in 2018 extra aandacht heeft gekregen is de kwaliteit van de examinering en diplomering. We onderzochten dit op stelselniveau. Verder hebben we de ontwikkeling van de kwaliteitssturing geanalyseerd tijdens onze vierjaarlijkse onderzoeken. Dit gebeurde inspectiebreed. Over zowel de kwaliteit van de examinering en diplomering als de ontwikkeling van kwaliteitszorg rapporteren we in het jaarlijks verslag over de staat van het onderwijs in 2019.

Het mbo is daarnaast in enkele sectoroverstijgende themaonderzoeken meegenomen. Deze onderzoeken zijn opgenomen in het Overzicht themaonderzoek op pagina 22/23.

Toezicht op het hoger onderwijs

De inspectie doet in het hoger onderwijs onderzoek naar de naleving van wet- en regelgeving door de instellingen voor hoger onderwijs en kan bij ernstige signalen of incidenten een onderzoek instellen. We doen geen onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op instellingsniveau. Dit is de taak van de Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) waar we nauw mee samenwerken. In 2018 hebben we naar aanleiding van ontvangen signalen 26 keer een verkennende actie uitgevoerd; dit kan variëren

van bureauonderzoek tot contact met het bestuur. Daarnaast hebben we in het kader van onze meerjarige planning 19 gesprekken gevoerd met instellingsbesturen.

Een andere taak is het behandelen van toetredingsverzoeken. In 2018 zijn echter geen toetredingsverzoeken ingediend.

In 2018 hebben we de volgende themarapporten gepubliceerd:

- Selectie in de wo-master; een tussenrapportage (maart 2018);
- De master van jouw keuze? Selectie in bekostigde wo-masteropleidingen (juni 2018);
- Studeren met een functiebeperking in het hoger onderwijs (oktober 2018);
- Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs (december 2018).

We hebben in 2018 de tien sectorprofielen van een *update* voorzien. Ook hebben we diverse aanvullende stelseltaken uitgevoerd. Een daarvan is het beoordelen en het bevorderen van de kwaliteit van het Nederlandse accreditatiestelsel. Op 3 juli is het rapport 'De kwaliteit van het Nederlandse accreditatiestelsel hoger onderwijs 2018' gepubliceerd.

We hebben verder OCW van advies voorzien op de ontvangen aanvragen in het kader van Leven Lang Leren.

Financieel toezicht

Begin 2018 stonden 22 instellingen onder aangepast financieel toezicht, eind 2018 waren het er nog 12. Deze afname is mede te danken aan intensiever toezicht van de inspectie op realisatie van de verbeterplannen van instellingen.

In het funderend onderwijs stonden begin 2018 18 en in het mbo 4 instellingen onder aangepast financieel toezicht. Gedurende het jaar zijn er 13 besturen teruggekeerd naar basistoezicht en staan er 6 nieuwe besturen onder aangepast financieel toezicht. Eind 2018 stonden 3 instellingen voor basisonderwijs, 2 expertisecentra en 5 instellingen voor voortgezet onderwijs, waaronder 2 instellingen in Caribisch Nederland onder aangepast financieel toezicht. In het mbo 1 instelling en in het hbo ook 1 instelling.

Voor het tweede jaar is het financieel toezicht betrokken in het vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en scholen. Er zijn 263 financiële analyses uitgevoerd en het financieel toezicht is direct betrokken geweest bij 75 onderzoeken: 64 in het funderend onderwijs en 11 in het mbo.

In 2018 kregen we in het funderend onderwijs 31 signalen in behandeling. Hiervan hebben we er 13 afgehandeld. In het mbo en het hoger onderwijs hadden we 21 signalen in behandeling. Hiervan zijn er 18 afgehandeld.

Wij controleren of instellingen en besturen zich houden aan de (financiële) voorschriften. Dit noemen we rechtmatigheidsonderzoek. We zijn in 2018 in het funderend onderwijs 18 nieuwe rechtmatigheidsonderzoeken gestart, 22 stonden op 1 januari 2018 nog open. In 2018 hebben we 30 onderzoeken afgesloten. Eind 2018 hadden we nog 10 rechtmatigheidsonderzoeken in behandeling. In het mbo en ho zijn we in 2018 4 rechtmatigheidsonderzoeken gestart, 4 stonden op 1 januari 2018 nog open. Deze 8 onderzoeken waren op 1 januari 2019 nog niet afgehandeld.

Van 354 instellingen hebben we de jaarrekeningen over 2017 geanalyseerd op aspecten van rechtmatigheid. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van de afgegeven accountantsverklaringen. Waar nodig hebben we nader onderzoek uitgevoerd. Dat leidde tot herstel en in een aantal situaties tot een schriftelijke waarschuwing aan de instelling.

In 2018 zijn er 14 nieuwe meldingen binnengekomen in het kader van de Wet normering topinkomens (WNT). Daarnaast waren er 21 signalen die voortkwamen uit onder andere afwikkeling van de jaarrekening en de review. In de loop van dit jaar hebben we 12 zaken afgehandeld; in al deze gevallen hebben we de betrokken instelling gesommeerd om voor herstel te zorgen. Eind 2018 bedroeg het aantal nog niet afgeronde WNT-dossiers 21. Dit heeft er vooral mee te maken dat we het herstel pas kunnen vaststellen op basis van de jaarverslagen over 2018.

We hebben 79 reviews uitgevoerd naar de controles van instellingsaccountants op de rechtmatigheid van de bekostiging en besteding van rijksmiddelen en de getrouwheid van de jaarrekening. 8 dossiers (vorig jaar ging het nog om 4 dossiers) kregen het oordeel 'niet-toereikend'. In deze gevallen zien we uiteenlopende onvolkomenheden in de controle op onder meer de jaarverslaggeving, de WNT, de bekostiging en de dossiervorming in het algemeen. Het gaat hier om kleine kantoren met een beperkt aantal opdrachten in het onderwijsveld, in de meeste gevallen 3 of minder. We houden hier rekening mee bij onze reviewselectie voor 2019. Met ingang van 2016 publiceren wij de oordelen 'toereikend' en 'niet-toereikend' met naam en toenaam in de Financiële Staat van het Onderwijs.

We hebben 313 jaarverslagen 2017 van instellingen in het funderend onderwijs onderzocht op mogelijke continuïteitsrisico's. Bij 28 van deze instellingen is aanvullend onderzoek gedaan.

In het mbo en het hoger onderwijs zagen we bij 20 instellingen (13 in het mbo en 7 in het hoger onderwijs) aanleiding om de financiële positie nader te onderzoeken. In een aantal gevallen heeft dat tot een gesprek met het bestuur geleid.

In 2018 hebben we vanuit het financieel toezicht 5 rapporten opgeleverd:

- Financiële positie groen onderwijs in het middelbaar beroepsonderwijs;
- Financiële positie groen onderwijs hoger onderwijs;
- Functionele scheiding bestuur en toezicht in het funderend onderwijs;
- Besteding middelen passend onderwijs;
- Financiële Staat van het Onderwijs 2017.

Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland

Het toezicht van de inspectie richt zich ook op de scholen in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). In 2018 hebben we in totaal 28 rapporten vastgesteld naar aanleiding van onderzoeken in Caribisch Nederland in primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Het ging om 21 kwaliteitsonderzoeken, 10 voortgangsgesprekken en 1 kennismakingsgesprek. Bij onze onderzoeken hebben we 2 varianten gehanteerd. De scholen die al basiskwaliteit hadden, kregen een tweejaarlijks onderzoek bestuur en scholen aan de hand van het onderzoekskader 2017. De scholen die nog geen basiskwaliteit hadden, hebben we onderzocht aan de hand van de documenten basiskwaliteit die we in 2011 hebben vastgesteld voor de scholen in Caribische Nederland. In de toezichtcyclus die we voor het onderwijs in Caribisch Nederland hanteren, is er één toezichtcontact per jaar: het ene jaar een tweejaarlijks onderzoek bestuur en scholen, het andere jaar een voortgangsgesprek. Na de zomer hebben we met de besturen die we voor de zomer niet hebben bezocht op afstand voortgangsgesprekken gevoerd. Ook hebben we op afstand een kennismakingsgesprek gevoerd met een net opgerichte instelling voor niet-bekostigd onderwijs. Of deze gesprekken op afstand volstaan, heeft onze aandacht.

Peil.onderwijs

Onder de naam *Peil.onderwijs* voert de inspectie de regie over periodieke peilingsonderzoeken in het primair onderwijs.

Tegelijkertijd met de Staat van het Onderwijs publiceerden we in 2018 de jaarlijkse rapportage over de beheersing van de referentieniveaus taal en rekenen aan het einde van het basisonderwijs op basis van

de gegevens van de Centrale Eindtoets 2017. Kort daarop is tijdens de Koningsspelen de rapportage over het peilingsonderzoek *Bewegingsonderwijs einde (speciaal) basisonderwijs* verschenen.

Naast deze publicaties hebben we in 2018 de data-analyse voor het peilingsonderzoek *Mondelinge taalvaardigheid (spreken, gesprekken en luisteren) einde basisonderwijs* afgerond. In het voorjaar van 2019 verschijnt de rapportage over deze peiling. Ook zijn in het voorjaar van 2018 op in totaal 163 scholen gegevens verzameld in het kader van de peilingsonderzoeken *Mondelinge taalvaardigheid einde speciaal (basis)onderwijs* en *Engels einde basisonderwijs*. In het najaar van 2019 zullen we over deze peilingsonderzoeken rapporteren.

In afstemming met het ministerie van OCW hebben we besloten om in 2019 geen rapportage uit te brengen over de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen aan het einde van het basisonderwijs. Achtergrond hiervan is dat de verschillende eindtoetsen onvoldoende vergelijkbaar zijn en dat de datakwaliteit van de voor rapportage benodigde gegevens tekortschiet.

In 2018 zijn twee nieuwe peilingen van start gegaan: de peiling *Schrijfvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs* en de peiling *Rekenen-Wiskunde einde (speciaal) basisonderwijs*. Tevens hebben we in het kader van Peil.onderwijs in samenwerking met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) de opdracht uitgezet voor een nieuw peilingsonderzoek: *Peil.Burgerschap einde basisonderwijs*. Begin 2019 wordt bekend welk consortium dit onderzoek gaat uitvoeren.

Daarnaast is in opdracht van Peil.onderwijs een start gemaakt met het opstellen van domeinbeschrijvingen en reviewstudies voor de peilingen *Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs* en *Digitale geletterdheid einde basisonderwijs*. De opdrachten voor het uitvoeren van deze peilingsonderzoeken zullen we in 2019 uitzetten.

Themaonderzoek

In 2018 heeft de inspectie, behalve de Staat van het Onderwijs (april) en de Financiële Staat van het Onderwijs (december) een aantal thematische rapporten uitgebracht. In een aantal gevallen ging een rapport gepaard met bijvoorbeeld een congres of een rondetafelgesprek.

Tabel 3.10 Overzicht themarapporten 2018

Maand	Rapport	Sector
Februari 2018	Betrouwbaarheid en fairness van het inspecteursoordeel	po, so, vo, mbo
April 2018	Peil.onderwijs Taal en rekenen aan het einde van de basisschool 2016 - 2017	po
April 2018	Peil.Bewegingsonderwijs - Einde basis- en speciaal basisonderwijs 2016/2017	po
April 2018	Financiële positie en ontwikkeling van de agrarische opleidingscentra	vo, mbo
April 2018	Verschillen in GGD-toezicht in kaart gebracht	ko
Mei 2018	Kwaliteit en inkomen - Verkenning naar de relatie tussen het inkomen van ouders en de kwaliteit van de kinderopvang	ko
Juni 2018	Kansen(on)gelijkheid bij de overgangen po-vo	po, vo
Juni 2018	Entreeopleidingen; Inventariserend onderzoek naar het loopbaanperspectief van de entreestudent	mbo
Juni 2018	In- en doorstroommonitor 2008-2017 Toegang van studenten in het hoger onderwijs: wie wel en wie niet?	ho
Juli 2018	De kwaliteit van het Nederlandse accreditatiestelsel hoger onderwijs 2018	ho
Juli 2018	De master van jouw keuze? Selectie in bekostigde wo-masteropleidingen	ho
September 2018	Functionele scheiding van bestuur en toezicht in de praktijk	po, vo, so

Maand	Rapport	Sector
Oktober 2018	Studeren met een functiebeperking in het hoger onderwijs	ho
Oktober 2018	Financiële positie en ontwikkeling van het agrarisch hoger onderwijs	ho
November 2018	Verkorte opleidingen in het niet-bekostigd mbo onderwijs	mbo
November 2018	Herhaalde Handhavingsadviezen	ko
November 2018	Landelijk Rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang 2017	ko
December 2018	Zicht op de besteding van de middelen voor passend onderwijs	po, vo
December 2018	Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs	ho

Er is ook een aantal thematische onderzoeken dat (grotendeels) in 2018 is gedaan en dat in 2019 leidt tot een publicatie en/of andere vormen van aandacht. Deze onderzoeken staan in onderstaand overzicht.

Tabel 3.11 Overzicht themarapporten 2019

Onderzoek	Sector(en)
Experiment flexibilisering onderwijstijden	po
Kwaliteitszorg, de motor voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. Stand van zaken 2017-2018	po, vo, so, mbo
Schakelprogramma's ho	ho
De basis op orde - rekenen/wiskunde	po
Peilingsonderzoek Mondelinge taalvaardigheid einde basisonderwijs	po
Plaatsing en toelating in het voortgezet onderwijs	vo
Uitdagend onderwijs / Motivatie om te leren	vo
Op naar het vo	po
Dyslexie	po

Ingrijpen bij niet-naleving

Toezicht start vanuit vertrouwen. Besturen en scholen krijgen conform de bestaande wet- en regelgeving ook altijd de mogelijkheid om tekortkomingen te herstellen. Dit betekent niet dat de inspectie nooit ingrijpt, integendeel. Voor dat ingrijpen heeft de inspectie op dit moment verschillende mogelijkheden.

De inspectie doet onderzoeken bij besturen en scholen. Als het onderwijs van onvoldoende kwaliteit is, dan beoordeelt de inspectie de school als Onvoldoende of Zeer zwak. Als voldoende herstel uitblijft en een school langer dan een jaar zeer zwak is, meldt de inspectie de school bij de minister. Dit kan uiteindelijk tot intrekking van de bekostiging leiden. In het primair onderwijs waren er op 1 januari 2019 84 onvoldoende en 41 zeer zwakke scholen, in het voortgezet onderwijs waren er 58 onvoldoende en 16 zeer zwakke afdelingen. Wat het aantal zeer zwakke scholen betreft, is er sprake van een duidelijke groei. In het mbo kan de minister de opleidingslicentie of de examenlicentie van een opleiding intrekken. In 2018 heeft de inspectie 24 waarschuwingsbesluiten genomen (deze hadden betrekking op 57 crebo-opleidingen) voor intrekking van licenties in het kader van de Wet educatie beroepsonderwijs. Bij 4 crebo-opleidingen heeft de minister uiteindelijk een definitief besluit genomen om de examenlicentie in te trekken. Crebo-opleidingen zijn door het ministerie erkende mbo-opleidingen.

De inspectie had in 2018 40 sanctiebesluiten ten aanzien van verschillende besturen in behandeling voor een bedrag van in totaal circa 10 miljoen euro.

De inspectie voert jaarlijks ongeveer 5 onderzoeken uit naar bestuurlijk handelen. Deze onderzoeken dragen er in de regel toe bij dat de samenstelling van de betrokken besturen en/of raden van toezicht wijzigt.

Ten slotte is de inspectie jaarlijks betrokken bij een toenemend aantal juridische procedures c.q. rechtszaken. In 2018 ging het om 24 zaken.

Aangrenzende terreinen van toezicht

De inspectie houdt ook toezicht op aan het onderwijs grenzende terreinen.

Kinderopvang

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de inspectie toezicht op de kinderopvang. In 2018 hebben we het jaarlijks Landelijk Rapport uitgebracht over het gemeentelijk toezicht in 2017. Het Landelijk Rapport heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een rapport op stelselniveau. In het rapport melden we dat gemeenten het toezicht en de handhaving steeds beter op orde hebben. We wijzen op het belang van het doen van onaangekondigd onderzoek bij gastouders en het toetsen van de nieuwe wetgeving in het eerste daaropvolgende jaarlijks onderzoek.

In 2018 heeft de inspectie negentien signalen in behandeling genomen. In een aantal gevallen heeft dit aanleiding gegeven gemeenten aan te spreken op hun verantwoordelijkheden en ze te stimuleren om een effectievere aanpak te kiezen. Waar nodig heeft de inspectie signalen bij het ministerie van SZW neergelegd, bijvoorbeeld in verband met eventuele aanpassing van beleid.

Op 1 januari 2018 waren er vijf gemeenten met een B-status. De uitvoering van het gemeentelijke toezicht en de gemeentelijk handhaving zijn dan niet op orde. De betreffende gemeenten zijn een verbetertraject gestart, waarvan wij de voortgang hebben gevolgd. Op 31 december 2018 waren er nog slechts twee gemeenten met een B-status.

We hebben in 2018 drie thema-onderzoeken op het terrein van kinderopvang afgerond. In opdracht van het ministerie van SZW en in samenwerking met GGD GHOR⁶ hebben we onderzoek naar GGD-verschillen gedaan. In het onderzoeksrapport benoemen en analyseren we de verschillen in toezicht tussen GGD-regio's. Daarnaast hebben we in opdracht van het ministerie van SZW onderzoek gedaan naar de mogelijke relatie tussen het inkomen van ouders en de kwaliteit van de kinderopvang. Ten slotte brachten we een rapport uit over herhaalde handavingsadviezen. Dit rapport kwam tot stand in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en GGD GHOR. In het rapport wijzen we verschillende factoren aan die het risico op herhaalde handavingsadviezen vergroten.

Ook hebben we gewezen op het belang van de dialoog tussen gemeente en houder in het oplossen van tekortkomingen. In oktober 2018 zijn we gestart met een onderzoek naar de inrichting van het toezicht op gastouderopvang en met name ook hoe betrokkenen (gemeenten, GGD'en, gastouderbureaus en gastouders) hierover oordelen. Publicatie van het onderzoeksrapport volgt in 2019.

In 2018 is de pilot 'herijken toezicht voor- en vroegschoolse opvang (vve) en kinderopvang' gestart. In deze pilot doen 16 gemeenten mee. Wij onderzoeken de samenwerking in gemeenten tussen betrokken partijen in kinderopvang en vve. Ook onderzoeken we hoe we ons toezicht op de kinderopvang en de vve kunnen afstemmen. In 2019 rapporteren we over het onderzoek.

De inspectie heeft in 2018 een actieve rol gespeeld in het kinderopvang-stelsel. In diverse overleggen met de betrokken ministeries, de VNG, gemeenten, DUO, regionale GGD'en, GGD GHOR en andere partijen hebben we een inhoudelijke bijdrage geleverd. Met ons bestuurlijk toezicht willen we een bijdrage leveren aan de kwaliteitsverbetering van de kinderopvang.

Voor- en vroegschoolse educatie (vve)

In 2018 hebben we signaal-gestuurd toezicht uitgevoerd bij gemeenten die niet aan hun wettelijke verplichtingen voor de voor- en vroegschoolse educatie (vve) voldeden. Ook hebben we nader onderzoek gedaan naar de vve-locaties met een ernstig risico in de kwaliteit volgens de oordelen van de GGD.

⁶ GGD staat voor Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. GHOR voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio.

In 2018 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de meting van de kwaliteit van de vve. In 2019 voeren we onderzoeken op de locaties uit. In het voorjaar van 2020 zullen we rapporteren over deze meting.

In april 2018 hebben we een vragenlijst uitgezet onder alle gemeenten die een budget hebben voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Alle gemeenten hebben deze vragenlijst ingevuld.

In 2018 zijn we gestart met het onder het kopje Kinderopvang al genoemde project *Herijken toezicht we en ko*. In de 16 pilotgemeenten hebben we gesprekken gevoerd met de gemeenteambtenaren, houders kinderopvang, schoolbesturen en GGD'en. Ook hebben we vve-locaties onderzocht. De locaties en gemeenten hebben van ons een rapportage ontvangen. In 2019 volgt het eindrapport van dit onderzoek.

Overige toezichtactiviteiten

Predicaat Excellente School

Vanaf 2015 valt het predicaat Excellente School onder verantwoordelijkheid van de inspectie. De inspectie verzorgt de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de jury die de excellentie beoordeelt. Een voorwaarde voor excellentie is dat een school goed onderwijs biedt. Voorafgaand aan de beoordeling door de jury onderzoekt de inspectie daarom de algemene onderwijskwaliteit.

In 2018 hebben 135 scholen/schoolsoorten zich aangemeld voor het predicaat Excellente School. Uiteindelijk hebben wij 79 predicaten Excellente School 2018 toegekend, op basis van de adviezen van de Jury Excellente Scholen. Het gaat om:

- 22 scholen voor primair onderwijs (regulier basisonderwijs en speciaal basisonderwijs);
- 45 scholen voor voortgezet onderwijs inclusief praktijkonderwijs;
- 12 scholen voor speciaal onderwijs (so & vso).

De waardering Goed is vanaf 2017 voorwaarde voor deelname aan het traject Excellente School. Hiermee sluit het traject aan bij het vernieuwde toezicht dat vanaf 1 augustus 2017 van kracht is. Dit vernieuwde toezicht biedt besturen de mogelijkheid de waardering Goed voor een school aan te vragen. Voor Excellente Scholen 2019 kan een school zich alleen aanmelden als zij de waardering Goed reeds heeft of als de aanvraag voor Goed loopt.

Vertrouwensinspecteurs

De vertrouwensinspecteurs behandelen meldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering binnen de context van het onderwijs en de kinderopvang. In het schooljaar 2017/2018 registreerden onze vertrouwensinspecteurs 1.937 meldingen in een van de genoemde categorieën over het onderwijs en 137 over de kinderopvang.

Tabel 3.12 Meldingen Onderwijs per schooljaar

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Seksueel misbruik	102	106	134
Seksuele intimidatie	235	247	203
Psychisch geweld	979	1.044	898
Fysiek geweld	569	554	555
Discriminatie en radicalisering	33	45	61
Overig	44	78	86
Totaal	1.962	2.074	1.937

Over de meldingen betreffende de kinderopvang is de afspraak met het ministerie van SZW dat we hierover per kalenderjaar rapporteren.

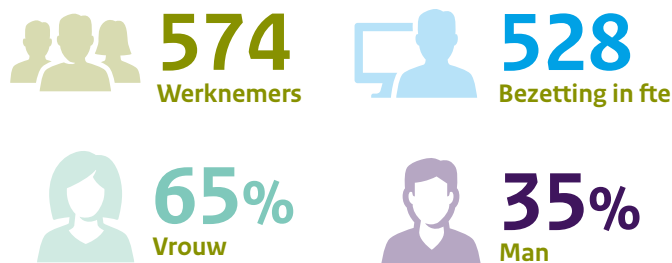
Tabel 3.13 Meldingen Kinderopvang per kalenderjaar

	2016	2017	2018
Seksueel misbruik	23	24	28
Seksuele intimidatie	6	24	18
Psychisch geweld	24	17	21
Fysiek geweld	52	54	61
Discriminatie en radicalisering	0	0	3
Overig	2	9	6
Totaal	107	128	137

4. Organisatie

In de afgelopen jaren hebben we belangrijke stappen gezet om de verantwoordelijkheden lager in de organisatie te leggen en de professionele ruimte van de medewerkers te vergroten. In 2018 hebben we met name ingezet op doelgericht werken in multidisciplinaire teams en teamgericht werken, met benutting van ieders competenties en expertise. Het ziekteverzuim is in 2018 gedaald. Net als in 2018 zullen we ook in 2019 weer inzetten op versterking van de veerkracht van onze medewerkers en preventie van ziekteverzuim.

Leiding en management

De organisatie kent een eenhoofdige leiding. Er is een overgang gemaakt van een situatie met een inspecteur-generaal en twee hoofdinspecteurs naar een situatie waarin het topmanagement van de inspectie bestaat uit de inspecteur-generaal en de directeuren, waarbij de directeuren de mandaten van de hoofdinspecteurs hebben overgenomen. Dit is geregeld in het Organisatie- en mandaatbesluit Inspectie van het Onderwijs zoals dat per 18 december 2018 in werking is getreden. De directeuren geven leiding aan hun afdelingshoofden.

De inspectieleiding lag in 2018 bij drs. Monique Vogelzang, inspecteur-generaal.

Tot 1 juli 2018 vervulde dr. Arnold Jonk de functie van hoofdinspecteur. Hij was tevens plaatsvervangend inspecteur-generaal.

Het managementteam van de inspectie bestond in 2018 uit de inspectieleiding en de volgende directeuren:

- drs. Rutger Meijer, directeur toezicht primair onderwijs;
- drs. Hariët Pinkster, directeur toezicht voortgezet onderwijs;
- drs. Christa Broeren, directeur toezicht speciaal onderwijs (tot 28 augustus 2018);
- drs. Rogier Oet, directeur toezicht speciaal onderwijs (per 28 augustus 2018);
- drs. Esther Deursen, directeur toezicht middelbaar beroepsonderwijs (per 12 maart 2018);
- drs. Erik Martijnse, directeur toezicht hoger onderwijs;
- dr. Bert Bulder, directeur kennis;
- drs. Jeroen van Wingerde RA, directeur rekenschap & juridische zaken;
- drs. Cas Teijssen, directeur beleidsondersteuning en organisatie (tot 1 juni 2018);
- drs. Natacha Malick-Penninga, directeur beleidsondersteuning en organisatie (per 1 juni 2018).

Sturingsmodel

Het sturingsmodel is gericht op het lager in de organisatie leggen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden en op de bevordering van de professionele ruimte van de medewerkers. Medewerkers werken veelal samen in toezichtteams aan de realisatie van de uitvoering van het toezicht. Zij worden daarbij ondersteund door hun afdelingshoofden. In het tweewekelijkse platform toezicht bespreken afdelingshoofden van alle directies de implementatie van verbeteringen op operationeel en tactisch niveau. Het managementteam van de inspectie kent een wekelijks overleg en richt zich op de strategische en lange termijn vraagstukken. De directeuren komen tweewekelijks bij elkaar voor verdieping van beleidsvraagstukken en voor reflectie op het functioneren van de inspectieorganisatie.

Personeelsbeleid

De inspectie beweegt mee met de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. In 2018 hebben we ingezet op doelgericht werken in multidisciplinaire teams en teamgericht werken. Het gaat daarbij onder andere om het optimaal benutten van ieders competenties en expertise.

In 2018 hebben we de inventarisatie van de talenten en de opleidings- en mobiliteitswensen en behoeften van onze medewerkers geactualiseerd. De Gesprekscyclus Rijk is daarvoor een belangrijk instrument, net als de digitale personeelsschouw. Ook hebben we het Koersplan Mobiliteit vastgesteld, waaruit een activiteitenplan voortvloeit. In 2019 zullen we een nieuw Strategisch personeelsplan vaststellen.

We vinden het belangrijk dat onze medewerkers hun werk op een gezonde en prettige manier kunnen doen. Daarom werken we actief aan de duurzame inzetbaarheid van onze mensen. Zo konden onze medewerkers op kantoor sessies cognitieve fitness volgen, was er een *in-company mindfulness* cursus en is er een vitaliteitscoach ingezet. Daarnaast hebben we op verschillende manieren voorlichting gegeven over werkdruk en de preventie daarvan, bijvoorbeeld in workshops.

Personeelsgegevens

Het personeelsbestand is in 2018 gegroeid ten opzichte van 2017. Op 1 januari 2018 waren er 551 medewerkers in dienst (504 fte's), op 31 december waren dat er 574 (528 fte's). Deze groei heeft te maken met taakuitbreiding en -intensivering, vooral met de uitloop van de werving die in 2017 heeft plaatsgevonden vanwege de verplichting om alle scholen in het funderend onderwijs minimaal eenmaal per vier jaar te bezoeken. Ook is geanticipeerd op de pensionering van een aantal medewerkers. De gemiddelde leeftijd van het personeel van de inspectie was eind 2018 49,4 jaar, het gemiddeld aantal (rijks)dienstjaren bedroeg 11,9.

Het percentage ziekteverzuim is gedaald van 5,6% (in 2017) naar 4,3%. We hebben in 2018 verschillende interventies gedaan om het ziekteverzuim te verlagen. Zo zijn leidinggevenden getraind in het omgaan met (preventie van) ziekteverzuim. Ook in 2019 zullen we inzetten op versterking van de veerkracht van onze medewerkers en preventie van ziekteverzuim.

Tabel 4.1 Personeelsgegevens 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Bezetting in personen	595	583	544	551	574
Bezetting in fte	552	537	499	504	528
Gemiddelde leeftijd	48,9	49,4	50,4	50,2	49,4
Ziekteverzuim (%)	4,7	4,4	4,0	5,6	4,3
Vrouwelijke werknemers (%)	62	62	62	63	65
Gemiddelde (rijks)dienstjaren	11,9	12,5	13,2	12,9	11,9

Tussen 80 en 85 procent van onze formatie betreft medewerkers die werkzaam zijn in het primaire proces; als inspecteur, analist, medewerker toezicht, kenniswerker of jurist. De inspecteursformatie is 222 fte's. Onderstaande tabel geeft aan om hoeveel fte's het per directie gaat.

Tabel 4.2 Aantal fte's inspecteurs per directie op 31 december 2018

Directie	Aantal fte inspecteurs
Primair onderwijs	90
Voortgezet onderwijs	30
Speciaal onderwijs	22
Middelbaar beroepsonderwijs	42
Hoger onderwijs	10
Rekenschap en Juridische Zaken	26
Overig	2
Totaal	222

Veiligheid en integriteit van ons personeel

In 2018 hebben onze vertrouwenspersonen twaalf meldingen ontvangen. Daarvan gingen er tien over ongewenste omgangsvormen en twee over integriteit. In 2017 waren er vijftien meldingen, allemaal over ongewenste omgangsvormen. We zien dus een lichte daling ten opzichte van 2017.

De vertrouwenspersonen zijn in 2018 vaker dan voorheen benaderd als vraagbaak en sparringpartner voor problemen in de werksfeer. Er is dan geen sprake van een (formele) melding. Medewerkers willen in zo'n geval hun verhaal kwijt of vragen om advies over hoe te handelen.

Certificering ISO 9001 norm

Als inspectie beoordelen we de kwaliteit en kwaliteitszorg van besturen en scholen. We vinden het belangrijk dat wij op onze beurt ook ons werk kritisch laten bekijken. Dat gebeurt door een onafhankelijke partij: Certiked. Deze partij voert het certificeringsonderzoek tegen de (nieuwe) ISO 9001:2015 norm⁷ uit.

Certiked heeft in december 2018 een zogeheten fase 1 onderzoek uitgevoerd. Onderzocht is of er mogelijke belemmeringen zijn voor certificering. Certiked heeft geconcludeerd dat deze er niet zijn. Wel zijn er vier aanmerkingen. Deze hebben alle betrekking op het inzichtelijk maken van de Plan-Do-Check-Act cyclus. Naar aanleiding van de aanmerkingen voeren we verbeteringen door.

In februari 2019 is het fase 2 onderzoek gevolgd. Inmiddels is duidelijk dat de uitkomsten van de beide fasen positief zijn, en dat we worden voorgedragen voor het ISO 9001:2015 certificaat.

⁷ De ISO 9001 norm is de internationale norm voor kwaliteitsmanagementsystemen.

Informatiebeleid

In 2018 hebben we hard gewerkt aan de verbetering van ons informatievoorzieningslandschap. Dit hebben we gedaan aan de hand van de daartoe opgestelde *Roadmap*. Daarbij zoeken we aansluiting bij het ministerie van OCW, andere inspecties en rijksbrede informatievoorzieningen.

We zijn in 2018 met SCRUM-teams gaan werken. We hebben stappen gezet in de voorbereiding van de vernieuwing van onze website. De nieuwe digitale werkplek voor de medewerkers is uitgedacht en DUO heeft deze grotendeels gerealiseerd. We hebben voorbereidingen getroffen om ons documentmanagementsysteem te vervangen door het OCW-brede systeem. Verder hebben we ervaring opgedaan met het ondersteunen van processen door een nieuw zaaksysteem (Proza). In 2019 moeten de resultaten van deze ontwikkelingen zichtbaar worden.

Begroting en realisatie

Voor 2018 hebben we aanvankelijk een begroting vastgesteld van € 61,8 miljoen. Door mutaties in het boekjaar bedroeg het beschikbare budget voor 2018 uiteindelijk € 65,3 miljoen. De grootste mutaties in 2018 betroffen de loon-, prijs- en CAO-bijstellingen. Daarnaast waren er kasschuiven in verband met vertraging van een aantal ICT- en huisvestingsprojecten. We hebben het jaar afgesloten met een onder-uitputting van € 0,7 miljoen.

Tabel 4.3 Besteding inspectiebudget in 2018

Kostensoort	Realisatie 2018 ⁸	% van totaal
Personeel	49,5	77%
Huur, huisvestingskosten, bijdrage SSO	4,1	6%
Automatisering	7,6	12%
Overig materieel	3,4	5%
Totaal	64,6	

⁸ In miljoenen euro's

Colofon

Fotografie: Marielle van Uiter, Rene Verleg, Marieke Duijsters
Scholen en opleidingen: Schoonhovens College Schoonhoven,
Vrije Universiteit Amsterdam, Gelders Opleidingsinstituut
Arnhem, Mattheusschool Galder

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden
vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs:
www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | april 2019